

Bilaga 3:3 till kommunstyrelsens protokoll den 5 februari 2003, § 9

PM 2003 RI (Dnr 309-165/2003)

Direktiv för försöksverksamhet med miljöavgifter

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Ett genomförandekansli för miljöavgifter i Stockholm inrättas inom stadsledningskontoret.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att senast i mars 2003 till kommunstyrelsen återkomma och redovisa en genomförandeplan för miljöavgifter i Stockholm.
3. En politisk referensgrupp bildas för att följa genomförandekansliets arbete. Denna ska ledas av finansborgarrådet. Den ska vara sammansatt av en ordinarie ledamot samt en ersättare per parti.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Stockholms trafiksystem präglas idag både av kapacitetsproblem och ett ineffektivt utnyttjande av vägnätet. Under morgon- och kvällsrusning nås kapacitetstaket snabbt, medan vägnätet under dygnets övriga timmar i en jämförelse är underutnyttjat. Ineffektiviteten ger upphov till samhällsekonomiska nettoförluster i miljardformat för medborgarna, näringslivet och inte minst miljön.

Empirisk forskning och omvärldsexempel har visat att ett avgiftssystem för biltrafik har långsiktigt goda effekter för en permanent ökad framkomlighet, en förbättrad miljö samt positiva fördelningseffekter för samhällsekonomi, näringsliv och kollektivtrafik.

Ett genomförande av en försöksverksamhet i ett geografiskt väl avgränsat område under en begränsad tid, bör snabbt kunna öka framkomligheten och också ge underlag för en utvärdering där systemets effekter på längre sikt kan bekräftas. Den geografiska avgränsningen och omfattningen bör vara tullsnitten samt Essingeleden.

Majoriteten är därför överens om att pröva ekonomiska styrmedel för att komma tillrätta med kapacitetsproblem och ineffektiviteten i transportsystemet. I Stockholms stads budget för 2003 samt i överenskommelsen mellan s, v och mp anges därför att ett flerårigt försök med avgifter skall genomföras under mandatperioden.

Uppdrag i budget för 2003

I stadens budget för 2003 finns ett uppdrag att genomföra ett försök med miljöavgifter i trafiken, vilket skall inledas under mandatperioden.

Vidare anges att arbetet med att genomföra beslutet om att införa ett försök med miljöavgifter för biltrafiken i Stockholm ska ledas av kommunstyrelsen. Vid stadsledningskontoret skall finnas ett kansli med uppgift att utreda, leda, samordna och informera om stadens arbete med införandet av miljöavgifter. Utredningsarbetet kan med fördel samordnas med Stockholmsberedningens pågående arbete.

Informationsinsatserna skall samordnas med Information Stadshuset och riktas till invånare i Stockholm och andra som berörs av försöket.

I detta ärende anges riktlinjer för hur detta arbete inledningsvis ska bedrivas.

Syftet

Arbetet ska bedrivas utifrån följande utgångspunkter.

- Försöket ska påbörjas och vara möjligt att utvärdera under mandatperioden. En kontrollstation ska hållas årsskiftet 2005/06.
- Systemet ska syfta till att minska trängsel i trafiken samt dess negativa miljöpåverkan. Flaskhalsar skall reduceras och en väsentlig höjning av trafikens medelhastighet skall därmed medges.

Genomförandeplan

I ett första skede skall en genomförandeplan arbetas fram. Genomförandeplanen ska redovisa en studie över tekniska, ekonomiska och praktiska förutsättningar för försöket. Utifrån genomförandeplanen ska det vara möjligt att fatta ett konkret och genomgripande beslut om avgiftsförsökets genomförande. Det ska även omfatta en tidplan. Parallellt med att genomförandeplanen arbetas fram ska arbetet med att förbereda nödvändiga upphandlingsprocesser av tekniska system med mera påbörjas.

Genomförandeplanen ska utarbetas skyndsamt men naturligtvis noggrant. Senast i mars bör den redovisas för kommunstyrelsen och ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Genomförandekansli

Stadsledningskontoret tar fram förslag till organisation för ett kansli som ansvarar för genomförandet. Det är viktigt att detta kansli klarar såväl att leda som att samordna arbetet med avgiftssystemet. Vidare ska kansliet på ett objektivt sätt informera allmänheten om det pågående arbetet – något som ska samordnas med Information Stadshuset.

Kansliets arbete ska följas av en politisk referensgrupp och knyta till sig tjänstemän från berörda förvaltningar.

Folkomröstning

Det är lämpligt att frågan om en folkomröstning avseende ett permanent system med miljöavgifter tidsmässigt samordnas med utvärderingen av försöket.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Ett genomförandekansli för miljöavgifter i Stockholm inrättas inom stadsledningskontoret.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att senast i mars 2003 till kommunstyrelsen återkomma och redovisa en genomförandeplan för miljöavgifter i Stockholm.

3. En politisk referensgrupp bildas för att följa genomförandekansliets arbete. Denna ska ledas av finansborgarrådet. Den ska vara sammansatt av en ordinarie ledamot samt en ersättare per parti.

Stockholm den 17 januari 2003

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. avslå finansborgarrådets förslag till direktiv för försöksverksamhet med miljöavgifter
2. anordna en folkomröstning för Stockholms stads invånare den 14 september 2003.

Stockholmarnas reaktioner över den nya vänster majoritetens planer på att införa trängselavgifter har varit mycket starka. I valrörelsen gav Annika Billström ett vallöfte som innebar att inga trängselavgifter skulle införas i Stockholm under mandatperioden. Efter valdagen lät det dock annorlunda, och helt plötsligt skulle ett försök med trängselavgifter införas innan stockholmarna ens fått en chans att säga sitt i en folkomröstning.

Nu driver finansborgarrådet en logiskt haltande linje att man skall genomföra trängselavgifter för att först sedan fråga stockholmarna vad de tycker om dem. I dagarna lämnas närmare 40 000 namnunderskrifter in med krav på folkomröstning före det att trängselavgifter i någon form införs till finansborgarrådet. Vilket innebär att målet är uppnått för att den nya majoriteten ska behöva ta upp frågan i kommunfullmäktige. Frågan är dessutom aktualiserad av partimotion från moderaterna respektive folkpartiet.

Fjorton kommuner i stockholmregionen har redan beslutat att genomföra folkomröstningar om trängselavgifter den 14 september 2003. Bakgrunden är naturligtvis att det inte bara är invånare i Stockholms stad som drabbas utan i ännu större grad de som bor i en angränsande kommun och som arbetar i Stockholm eller måste passera Stockholm vid sin arbetsresa.

Det vore ett hån mot väljarna och invånarna i Stockholm att inte genomföra en folkomröstning innan man sätter i gång experimentet med trängselavgifter, inte minst mot bakgrund av det starka, folkliga kravet på folkomröstning. Manifesterat i tiotusentals namnunderskrifter och av beslut om folkomröstning i ett stort antal kommuner.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Folkpartiet kommer aldrig att medverka till att införa biltullar. Vänstern har däremot sin lösning klar. Genom att omöjliggöra för ekonomiskt svaga grupper att använda bilen i Stockholm skall de som har råd kunna ta sig fram snabbt och lätt. Biltullar innebär att ekonomiskt svaga grupper inte kommer att ha råd att använda bilen. Detta är också biltullarnas syfte. Genom avgifter som vissa grupper omöjligen har råd att betala skall övriga grupper kunna färdas snabbare.

Det finns också ett principiellt ifrågasättande av biltullar. Varför skall det vara gratis att använda vägarna i hela landet förutom för människor som behöver köra genom Stockholm? De nya trängselavgifterna är en straffskatt på stockholmarna för nöjet att få sitta i bilkö. Vad Stockholm behöver är nya kringfartsleder, inte nya skatter.

En parlamentariskt sammansatt genomförandegrupp för biltullarna ska nu tillsättas i Stockholm. Problemet är bara att gruppen inte får diskutera om biltullar skall införas, utan bara hur systemet ska utformas. Socialdemokraterna försöker med andra ord att få alla partier att sitta

med och administrera när de själva inför biltullar i Stockholm stad. Med detta vägrar folkpartiet att medverka till.

Så länge stockholmarna inte fått säga sitt i en folkomröstning tänker folkpartiet inte sitta med och administrera införandet av biltullar. Från folkpartiets sida har vi givit klart besked till Stockholms väljare att vi inte kommer att medverka till införandet av biltullar under innevarande mandatperiod, dvs samma besked som Annika Billström och socialdemokraterna själva gav före valet. Vår plats kan därmed disponeras av de partier som vill genomföra biltullssystemet. Vi lovade att medverka till att bygga en ringled, en västlig förbifart av E4:an och en pendeltågstunnel. Om sådana utredningar tillsätts, deltar vi gärna.